SIONIZM HAQQINDA

SIONIZM HAQQINDA

Beynəlxalq sionizmlə bağlı müxtəlif fikirlər yayılmaqdadır. Bu baxımdan bu sayt bu qısa araşıdrmanı təqdim edir.

Dnya miqyasında baş verən qlobal siyasi proseslərin dzgn təhlilini vermək, həmin proseslərin arxasında duran qvvələri və onların niyyət və məqsədini məyyən etmədən mmkn deyildir. Btn baş verən siyasi hadisələr, dnyanın harasında baş verməsindən asılı olmayaraq, bir-birilə sıx və zv surətdə bağlıdır və vahid mərkəzdən idarə olunur.

Həmin hadisələri yaradan səbəblərə və onların doğurduğu mənfi nəticələrin aradan qaldırılmasına məhəlli və regional bir şəkildə yanaşmaq bizim reyallığı qətiyyən əks etdirməyən yalnış təhlilləri aparmağımıza səbəb olar. Ona grə də bizə, ilk nvbədə, əlimizdə olan məlumatlardan istifadə edərək, dnya siyasətinin aparıcı istiqamətlərini məyyənləşdirmək zəruridir. Burada vurğulanması vacib olan məqam ondan ibarətdir ki, dnya siyasətinin mumi sixemi və tələbləri, prinsipial olaraq, aparıcı dvlətlərin tərəfindən ortaya qoyulur və həmin dvlətlərin də ideoloji cərəyanların və qlobal siyasi qvvlərin təsiri altında qalması təkzib edilməzdir. Biz məhz belə kontekstdən yanaşaraq Sionizim" mvzusuna toxunacaq və onun həm imperiya dvlətlərinə təsir etməsi, həm də Fələstin mnaqişəsi"nin səbəbkarı və iştirakısı olması haqqında danışacağıq.

Sionizim bir ideya-siyasi cərəyan kimi XIX əsrin sonlarında meydana gəlmiş və tamamilə mrtəce və dağıdıcı xarakter daşıyır. Məlumdur ki, siyasi sionizm z əsas ideyasını orta əsrlərdə geniş yayılmış dini sionizmdən gtrmşdr. Bu ideyanın məzmunu isə iudaizmin mqəddəs kitabı Bibliya" rəvayətləri əsasında yaranmış

nəzəriyyədən-btn Yer krəsinə yayılmış yəhudilərin Qdsdə Sion dağlarına, yəni ulu əcdadlarının torpağına" qayıtmasının labdlyndən ibarətdir.

Btn sionist təbliğatıları sbut etməyə alışmış və yenə də alışırlar ki, bunu yəhudilərin vətəni Livan dağları ilə İordan ayı, Sina səhrası ilə Aralıq dənizi arasında yerləşən Fələstin lkəsidir. Ancaq Fələstin" sz sionistlərin rəyincə deyil. nk elə bu szn z yəhudilərin həmin lkəyə olan təbii və tarixi hquqları" haqqindakı tezisi rədd etmək n ən yaxşı dəlildir. Yəhudilər yaxşı bilirlər ki, vaxtilə burada filistin tayfaları (lkənin adı onlarla bağlıdır) yaşamışlar və Fələstinə olan tarixi mənsubiyyət də onlara məxsusdur. Ona grə də sionistlər lkənin adını dəyişdirib, Fələstin" szn Erest İsrail" İsrail lkəsi, torpağı başqa szlə, yəhudi xalqının vətəni" adlandırmışlar. İsrail dvlətinin 1948-ci il mayın 14-də qəbul olunmuş İstiqlaliyyət bəyannaməsi"ndə elə bu cr qeydlər aparılmışdır. İsrail lkəsi yəhudi xalqının yarandığı yer olmuşdur". Fikir verin: İsrail lkəsi."

Yəhudilərin Fələstin ərazisində məskunlaşmasından ox-ox əvvəl, yəni təqribən IV-II minillikdən, hətta daha uzaqlara gedən dvrlərdən orada arami, xanain, amori və z dvlətləri olan başqa byk tayfalar yaşamışlar. Fələstin 637-640-cı illərdə xəlifə mər ibni Xəttabın qoşunları tərəfindən zəbt olunmuş, uzun srən assimilsiyaya prosesi nəticəsində buradakı tayfalar-əsasən arameylər, ərəblərə qaynayıb-qarışmış, ərəb dilini tamamilə mənimsəmiş və İslam dinini qəbul etmişlər. Qeyd edək hələ İslamdan xeyli əvvəl Fələsdində və Suriyada həmin tayfalara mənsub olan bəzi qəbilələr xiristian dinini qəbul etmişdi.

Ərəb ilhaqından sonra həmin qəbilələr İslam dinini qəbul etməmiş, lakin onlarda demək olar ki, tamamilə ərəbləşmə prosesləri getmiş və hazırda Livanda, Suriyada və Fələstində yaşayan xristian ərəblər onların nəslindəndir.

Beləliklə, VII-VIII əsrlərdə həmin tayfaların assimilyasiyasından yaranan yeni etnik birlik-Fələstin ərəb xalqı ərəb dnyasının ayrılmaz hissəsinə evrilmiş və lap erkən tarixi mənsubiyyət hquqları da bir mənalı şəkildə onlara məxsusdur. Lakin siyasi

sionizmin yaranması və onun tətbiqat mərhələsinə keməsi ilə Fələstin ərəb xalqı ən dəhşətli təqiblərə və genosid siyasətinə məruz qalmış, tam hquqlu olmalarına baxmayaraq, tamamilə hquqsuz xalq səviyyəsinə salmışlar.

Siyasi sionizmin mənəvi atası və siyasi rəhbəri Avstriya jurnalisti Todor Hertsi hesab olunur. O, 1896-cı ildə buraxılmış Yəhudilərin dvləti" adlı kitabanın məllifidir. Ancaq sionizmin ideoloji prinsipləri və tələbələri daha əvvəl meydəna gəlmişdir. Hertsldən il əvvəl Naton Bimbaum adlı birinin, ondan daha əvvəl isə Mezes Qess (1812-1875) adlı başqasının bu məsələyə dair, yəni Fələstində yəhudi dvlətinin yaranması ilə yəhudi məsələsini həll etmək haqqında kitabalar ıxmışdır. Lakin sionizmin ideoloji və siyasi əsaslarını sistemləşdirdiyi və onun təşkilatısı olduğu n Teodor Hertsl sionizmin banisi kimi qəbu olunur. T. Hertsl bildirirdi ki, yəhudi məsələsinin ərazi siyasi baxımından həllinin yeganə yolu dnyanın mxtəlif lkələrinə səpələnmiş yəhudiləri z" ərazilərində cəmləşdirmək və orada mstəqil dvlət yaratmaqdır. Elə 1897-ci ildə Bazeldə ağırılmış mumdnya Sionist Təşkilatı (ST) I Konqresinin qəbul etdiyi proqramda da deyilirdi ki, sionizmin məqsədi Fələstində yəhudi xalqının milli ocağı"nı yaratmaqdır. Sionist ekstremistlər, sonralar daha irəli gedərək bunu Nildən Fərata qədər byk İsrail dvləti" yaratmaq şəklində dəyişdirdilr.

Qeyd etmək lazımdır ki, ilk vaxtlar T.Hertslin siyasi proqramı yəhudi burjuaziyasının mxtəlif qrupları tərəfindən eyni şəkildə qarşılanmadı. Bu onunla bağlı idi ki, həmin dvrdə imperialist dvlətlərin sinfinin ayrılmaz hissəsinə evrilmiş yəhudi mənşəli iri kapitalistlərin əsas məqsədi hələ İngiltərə, Almaniya, Fransa, ABŞ və s. kimi lkələrin iqtisadi və siyasi həyatnda z mvqelərini mhkəmlətmək idi. Fələstində yəhudi dvləti yaratmaq ideyası, hətta burjuamilləti mvqeydən ıxış edən yəhudi kapitalistləri tərəfindən də şbhə ilə qarşılandı.

Ancaq Balfur bəyannaməsi"ni elan edilməsi ilə imperialist dvlətlər tərəfindən sionistlərin Fələstinə tələbləri təstiq edildikdən sonra T.Hertslin ideyalarını iri yəhudi burjuaziyası mdafiə etməyə və həyata keirməyə başladı. Məlum olduğu

kimi, 1917-ci il noyabrın 2-də elan edilmiş və o dvrdə İngiltərənin xarici işlər naziri Balfurun adı ilə bağlı olan həmin bəyannamədə bildirilir ki, İngiltərə Fələstində milli yahudi ocağı yaradılmasına razıdır, həm də bu zaman elə etməyə alışacaqdır ki, Fələstindəki qeyri-yahudi icmaların dini və mlki hquqlarına he bir xətər dəyməsin. Bununla da İngiltərə hkməti Fələstində yahudi xalqının milli ocağı"nın yaradılmasına kmək etməyi rəsmi surətdə z zərinə gtrd. Az sonra ABŞ prizdenti Vilson z hkmətinin Balfur bəyannaməsi"ni tamamilə bəyəndiyini bildirdi.

-1920ci ildə İngiltərə ABŞ-ın kməyi ilə Millətlər Cəmiyyətindən Fələstin zərində mandat hququ aldı və yəhudilərin ktləvi krlməsi qəbul olundu.

Lakin həm Fələstin əhalinin yaşayış səviyyəsi və iqtisadi Avropa, Amerika və hətta asiyada yahudilərin yaxşı yaşaması, həm də artıq yaşadıqları yerləri z vətənləri kimi grmələri onların Fələstinə ktləvi kməsini məhdudlaşdırdı. Bu isə sionist rəhbərlərini narahat edən ox ciddi məsələ idi. nki əgər Fələstin ərazisində yəhudilər oxluq təşkil etməsəydi, orda yəhudi dvləti"nin yaradılması da mmkn olmayacaqdı. Yəhudilərin Fələstinə ktləvi kməsi reallaşdırmaq məqsədilə II Dnya Mharibəsində sionizmin rəhbərlərindən Katsner ilə cəllad Adolf Eyxman arasında əldə ediliş gizli saziş nəticəsində Macarıstandan bir qrup sionist rəhbər ailəvi surətdə ıxıb gedə bilmiş, lakin bunun mqabilində 450 min yerli yəhudinin məhv edilməsinə razılıq vemişdi. Sionizm rəbərləri yəhudi dvləti" yaratmaq naminə yz minlərlə yəhudini qurban verməyə və iperializmin ən mənfur qvvəlri ilə əmakdaşlıq etməyə hazır idilər. Lakin btn bunlara baxmayaraq, 1920-1947-ci illər ərzində Fələstinə kb gələn yəhudilərin mumi sayı 600 min nəfərdən ox deyildi. Eyni zamanda Fələstin ərəbləri sayca yəhudilərən ikiqat ox idilər. Belə bir məqamda sionist rəhbərləri yəhudi dvləti"ni qurmaqla Fələstin ərəblərinə qarşı genosid siyasətini həyata keirməyə və z mvqelərini tamamilə mhkəmlətməyə tələsirdilər.

II Dnya Mharibəsində-1942-ci ildə mayın 11-də Bitmar proqramı qəbul olundu. Bu proqram yəhudi dvləti yaratmaq, yəhudilərin Fələstinə immiqrasiyasına hədd qoymamaq, yerli yəhudilər olan işuva ordusu yaratmaq tələblərini irəli srrdi.

Beynəlxalq sionist təşkilatının nmayəndələri isə kapitalist dvlətləri ilə danışıqlar aparır, yeni ağaları-ABŞ imperializmi kməyi ilə vəziyyətlərini qvvətləndirməyə alışırdılar. II Dnya Mhribəsi dvrndə sionistlər ABŞ-da o dərəcədə qvvətlənə bildilər ki, mharibə qurtaran kimi Fələstinin statusu məsələsinin həllini tələb etdilər. Həm də bir şərtlə-Fələstin, yəhudi dvlətinə evrilməlidir.

Sssz ki, bu şərt nə Fələstin ərəblərini, nə də qonşu ərəb lkələrini razı sala bilməzdi. Ərəblər Fələstində ancaq ərəb dvlətini yaratmağı tələb edirdilər. Vəziyyət kəskinləşdi və Fələstin məsələsi Birləşmiş Millətlət Təşkilatının mzakirəsinə verildi. 1947-ci ilin noyabrın 29-da BMT Baş Məclisi Fələstində iki mstəqil dvlət-ərəb və yəhudi dvlətləri yaratmaq haqında 181 nmrəli qərar qəbul etdi. İngiltərə mandatını mddəti 1948-ci ildə avqustun 1-də qurtardığından həmin gnə qədər ingilis qoşunları Fələstindən ıxarılmalı idi. Fələstin ərazisində hər iki dvlətin yaranması isə həmin il oktyabrın birinə kimi rəsmən elan olunmalı idi.

İngiltərə hkməti isə bir qədər də irəli" getdi və 1948-ci il mayın 11-də bildirdi ki, mandatlıq mayın 15-dən etibarən qvvədən dşəcəkdir. Mayın 14-dən 15-nə keən gecə isə yəhudi Agentliyi"nin yaxından iştirakı ilə Fələstindəki Yəhudi Milli Şurası İstiqlaliyyət bəyannaməsi"ni elan etdi və İsrail yəhudi dvlətinin yaradıldığını bildirdi. Təbiidir ki, bu cr siyasi eviklik Fələstindəki sionist mərkəzlərinin uzunmddətli, dşnlmş və planlı fəaliyətin, onların bu işə, məhz həmin gnə hərtərəfli hazırlığının nəticəsi idi.

Beləliklə, Yaxın Şərqdə BMT-nin xeyr-dua"sı və imperiya dvlətlərinin, xsusilə ABŞ və İngiltərənin dəstəyi ilə yeni mnaqişə ocağı yarandı və buda 1948, 1956, 1967 və 1973-c illər mharibələri nəticəsində zorla qovulmş, əmlakından və hər cr yaşayış vəsaitindən məhrum olmuş, haqqı, insanlıq ləyaqəti tapdanmış, ac-yalavac, dilənı kkndə yad lkələrə səpələnmiş yz minlərlə qaqının insanı dəhşətə gətirən misgin həyat yaşamasına, sionizmi rəsmi dvlət səviyyəsinə qaldıran İsrailin Fələstidən kənarda, Misirin, Suriyanın və İordaniyanın xeyli torpaqlarını işqal etməsinə səbəb oldu.

İsrail dvlətinin yarandığı ilk gndən sionist liderləri işqalılıq siyasəti yeritmiş, btn dnyanın yəhudilərinin buraya cəmlənməsini" əsas məqsəd elan etmiş, İsraili yəhudilərdən ibarət ox milyonlu əhaliyə və mvafiq sərhədlərə malik dvlət kimi grmək istəmişlər. Mvcud sərhədlər sionist liderləri he vaxt təmin etmirdi. İsrailin ilk baş naziri D.Ben-Qurion deyirdi: Dvlət İsrail torpaqlarının yalnız bir hissəsində yaranmışdır" (sitatlar məqalənin sonunda verəcəyimiz mənbələrdən gtrlmşdr). İsrailin digər baş naziri Minahim Begin isə həyasızcasına belə dyirdi: İsrail dvləti yaranmışdır, ancaq biz unutmamalıyıq ki, lkəmiz hələ tam azad olmamışdır. Mbarizə davam edir və siz grəcəksiniz ki, məhz yəhudi silahı yəhudi dvlətinin sərhətlərini məyyənləşdirəcəkdir... Allahın bizə verdiyi lkə vahiddir. Onu paralamaq cəhdləri nəinki cinayətdir, həmdə kfrdr... Kim bizim btn vətənə olan hququmuzu tanımırsa, o bizim vətənin hər hansı parasına olan hququmuzu da tanımır. Biz he zaman z təbii hququmuzdan imtina etməyəcəyik. Təbiidir ki, Nildən Fəradə qədər byk israil dvləti" xlyasında qaynaqlanan bu doktrina aıq təcavzkarlıq xarakteri daşıyır və İsrailin rəsmi mvqeyini əks etdirir. Bu həm də BMT-nin Fələstində iki dvlət yaratmaq haqqındakı qətnaməsinə daban-dabana ziddir.

Siyasi sionizm yrandığı dvrdən imperializmlə əlbir olmuş, ona arxalanmış, həminin imperialist dvlətlər də regionun strateji stnlklərini ələ keirmək, ərəb-msəlman neftinə sahibkarlıq etmək, msəlman dvlətlərinin vahid cəbhəsinin yaranmasına mane olmaq n sionizmdən, onun byk İsrail dvləti" doktrinasından istifadə etmişdir. Belə ki, sionizm siyasi bir cərəyan kimi T.Hertsi başda olma, alman imperializmi ilə əməkdaşlıq edən liderlər tərəfindən yaransa da, Balfur bəyannəməsi"nin elan edilməsindən sonra yeni ağa ingilis imperializmi ilə beynəlxalq sionizmin ittifaqı bərqərar olmuşdur. Beləliklə də I Dnya Mharibəsinə qədər ST-də hkmranlıq edən almanpərəst sionitlərin nfuzu xeyli zəifləmiş və bunun əksinə, yəhudi mənşəli ingilis burjuaziyasının mənafeyini gdən və ingiltərəyə meyl gstərən sionist liderlər həlledici mvqeyə yiyələnmiş, təşkilatın rəhbər orqanlarında əsas vəzifəliləri əllərinə keirmişlər. Eyni zamanda Amerika Birləşmiş Ştatları da yeni sionist mərkəzlərindən birinə evrilirdi. Qvvətlənən Fələstin sionistləri X.Veysman başda

olmaqla, İngiltərəyə meyl gstərən liderləri sıxışdırmağa cəhd gstərir və bu zəmində ABŞ-la, ordakı sionist qvvələri ilə əməkdaşlığı gcləndirirdilər. Beləliklə, Fələstin və ABŞ sionistlərinin dərin ittifaqı yaranırdı. He də təsadf deyildi ki, II Dnya Mharibəsi dvrndə beynəlxalq sionizmin mərkəzi ABŞ-a krmşdr. Qeyd edək ki, beynəlxalq sionizmin mərkəzinin ABŞ-a krlməsi xsusunda sionist liderləri arasında fikir ayrılığı olmasına baxmayaraq, Birləşmiş Ştatların mharibə ərəfəsində z mvqelərini gcləndirməsi, onun beynəlxalq nfuzunun artması onlarıda bu işə svq etdi. Fələstin sionistlərinin lideri və İsrailin ilk baş naziri olmuş D.Ben-Qurion sonralar bu haqda belə yazırdı: Mən inanırdım ki, Fələstindən kənarda bizim başlıca fəaliyət meydanımız İngiltərə yox, ABŞ olmalıdır. nki işuvadan (yerli yəhudi icması) sonra bizim sərəncamımızda Amerika yəhudi icması və ordakı sionist hərəkatı qədər başqa kəsirli silahımız yoxdur."

Btn bunlar onu gstərir ki, beynəlxalq aləmdə qvvələr nisbətinin dəyişməsinə əsas sionizm z irkin məqsədlərini imperialist dvlətləri vasitəsilə həyata keirir. Sionizm təcrbəsi sbut edir ki, bu qorxulu cərəyan z fəaliyətini bir lkənin, hətta bir regionun hquqlarıyla məhdudlaşdırmır, o geniş beynəlxalq aləmdə, mumdnya miqyasında əl-qol amaqla səy gstərir. Bu, birinci nvbədə onun imperializmin tərkib hissəsi olması ilə izah edilməlidir.

II Dnya Mharibəsinin axırlarında dnyada iri yəhudi kapitalistlərinin həm sayca, həm də iqtisadi qdrətcə ən mhm dəstəsinin ABŞ-da mərkəzləşməsi şəraitində sionizm tamam ABŞ-ın himayəsinə kedi və bununla əlaqədar olaraq demokratlar və respublikaılar partiyalarının qurultayları (1944-c il) sionistlərin yəhudi dvləti" yaratmaq tələblərini mdafiə etdi. Bunun ardınca ABŞ konqresinin hər iki palatası buna uyğun qətnamələr qəbul etdi və sionist lobbilərlə prezident Trumen hkməti arasında yaxın əlaqə yarandı. Gələcək yəhudi dvlətinin ABŞ-a canla-başla xidmət edəcəyini vəd edən sionistlər 1947-1948-ci illərdə BMT-də Fələstin məsələsinin mzakirəsi dvrndə xsusi fəallıq gstərdilər. Bir cəhədi qeyd edək ki, məhz həmin dvrdən etibarən bu partiyalar bir-birini tənqid edərkən və ya həyta keirdikləri işləri

seicilər qarşısında nmayiş etdirərkən yəhudilər barəsində, İsrail barəsində grdkləri tədbirləri xsusi olaraq nəzərə atdırırdılar. Bu da təsadfi deyildir. Belə ki, ABŞ-da resbublikaılar partiyasının btn sekiqabağı fondlarının təqribən 40-faizini və demokratlar partiası fondlarının təqribən 60 faizini sionistlərin kapitalı təşkil edir. Lakin təbiidir ki, qeyd olunmuş faiz hansı partianın İsrail və sionizm uğrunda" daha ox cəhd etməsi nisbətində dəyişir və məhz buna grə bu partiyalar seki qabağı təbliğat-təşviqat zamanı həmin istiqamətə bir nv yarışa girişirlər. mumiyyətlə , II Dnya Mharibəsi dvrndən bu gnə qədər senatorların və konqresmenlərin byk əksəriyyəti (demakratlar, respublikaılar, liberallar və mhafizəkarlar) İsrailpərəst məzmunlu btn qətnamələri qətiyyətlə mdafiə edir və uzun mddətdir ki, konqresdə bir nv İsrailpərəst koalisiya fəaliyyət gstərir.

Sionizm, ABŞ-ın siyasi həyatını demək olar ki, tamamilə əlinə keirdiyi n İsrailə axan kulli miqdarda vəsaitin xeyli hissəsi, hərbi yardım kredit və s. şəklində ABŞ hkməti tərəfindən verilir. Vəsaitin ox hissəsi hərbi xərclərə, ilk nvbədə silah alınmasına sərf olunur. ABŞ İsrailin təcavzkarlıq siyasətini həyata keirməsinə yalnız silah verməklə kmək etmir, eyni zamanda onun znn hərbi sənayesinin yaratmasına yardım gstərir.

Burada diqqəti olduqca xarakter bir cəhətə ynəltmək istərdik: İsrail dvləti yaranandan sonra inhisarı yəhudi burjuaziyasının kapitalist aləminin iqtisadiyyatında z nfuzunu mhkəmlətmək uğrunda mbarizəsində sionizm getdikcə daha byk rol oynamğa başlamışdır. Bu da təsadfi deyildir. nki sionistlərin fəaliyyəti təkcə yəhudilərin yox, mumiyyətlə beynəlxalq inhisarı burjuaziyanın mənafeyinə xidmət edir. Məhz sionizm İsrail beynəlxalq inhisarı burjuaziyanın Yaxın Şərqin, Asiyanın və Afrikanın təbii və maddi ehtiyatlarını istismar etmək, z gəlirlərini artırmaq n kapital ixracını artırmasına imkan yaradır. Buna grə də sionizm və yəhudi məsələsi" adlandırılan məsələ yəhudi burjuaziyası n təkcə byk gəlir mənbəyi və beynəlxalq maliyə-sənaye inhisarlarının yeni mstəmləkəilik siyasətini pərdələmək n lazım deyildir; bu, həm də yəhudi burjuaziyasının mxtəlif

nmayəndələrin z aralarında və eləcə də qeyri yəhudi mənşəli inhisarı burjuaziyanın qruplaşmaları ilə yekdilliyə gəlməsi və birləşməsi suludur. Bunu biz əyani şəkildə 1967-ci ildən bəri mntəzəm olaraq Qdsdə keirilən, əsasən yəhudi mənşəli iri maliyyəilərinin və sənayeilərin beynəlxalq iqtisadi konfranslarının timsalında grrk. Qərbdə milyonerlər konfransı" adlandırılan Qds toplanışlarına Avropa, Amerika, Asiya və Afrikanın mxtəlif mxtəlif lkələrindən təqribən 400-500 nəfər yəhudi milyoneri iştirak edir. Bunların da yarısına qədəri amerikanyəhudi burjuaziyasının nmayəndələrindən ibarətdir. Konfransda həlledici sz də məhz onlara məxsuzdur. Qds konfranslarının əsas məqsədi İsrailə yardım etməkdir. Bunun n milyonerlər konfransı"nın daimi aparatı yaradılmışdır. Aparatın mərkəzi əlaqələndirmə orqanı İsrail baş nazirinin yanında yaradılış Kapital Qoyuluşu və İnkişaf Şurası, yaxut konfransların İcraiyyə Komitəsidir. Buraya ABŞ, Kanada, Qərbi Avropa, İngiltərə, CAR, Latın Amerikası, Cənubi və Cənubi Şərqi Asiya və Avstraliyanı təmsil edən səkkiz məhəlli şuranın nmayəndələri daxildilər.

Şuranın nəzərində on beş komitə vardır ki, onlar da İsrailin mxtəlif nazirlikləri ilə əlaqə zəminində mxtəlif sahələr zrə kapital qoyuluşunu tənzim edirlər. Beləliklə, grrk ki, Qds konfransları sionizmin daimi fəaliyyət gstərən beynəlxalq korporasiyasıdır və o, ABŞ, İsrail və digər kapitalist lkələrdəki yəhudi bujuaziyasının yksək dairələrinin təcavskarlıq planlarını həyata keirməyə xidmət edir.

Sionizmin təcavzkarlıq planlarının maliyyələşdirilməsində digər beynəlxalq və milli sionist təşkilatları da yaxından iştirak edirlər. Həmin təşkilatlar İsrail dvləti yaranandan bəri ona milyardlarla ABŞ dolları məbləğində yardım gstərmişlər. Amerika sionistləri bu sahədə də xsusilə fərqlənmişlər. Belə ki, sionist təşkilatlarının İsrailə etdiyi maliyyə yardımının 80 faizi onların payına dşr. nki dnyanın ən gcl yəhudi icması və sionis təşkilatları ABŞ-da yerləşir. Amerika sionist təşkilatları iərisində ən irisi Birləşmiş yəhudi ağırışı" təşkilatıdır. ABŞ-dan İsrailə gndərilən sionist yardımının 75 faizi bu təşkilatın payına dşr. Bu təşkilatdan

başqa ABŞ-da Yəhudi milli fondu", İsrail təhsil fondu", Amerika-İsrail mədəniyyət fondu", Ezra Tora fondu", Veysman institutunun Amerika komitəsi" və s. fond və təşkilatları da qeyd etmək olar.

Sionistlər təkcə siyasi və iqtisadi cəhətdən deyil, həm də ABŞ-ın yazılı və elektron media orqanlarına ox byk təsir və mdxilə imkanları baxımından hakim mvqedədir və məhz buna grə ox zaman informasiya mharibəsi"ndə z məqsədlərinə nail olurlar. Sionist təşkilatlar ABŞ-da ox byk tirajla 420 jurnal və bulleten, New York Times" qazeti başda olmaqla 100-dən ox qəzet nəşr edirlər. Ən ox tirajla ıxan jurnalların sırasına Xadassa", Amerika zayonist", Cuşi press", Neşil Cuşi maisli" jurnalları daxildir. Yəhudi tələbləri 60-dan ox jurnal və qəzet buraxırlar. Bununla yanaşı sionist təşkilatları ABŞ mətbuatının və ABŞ televiziya proqramlarının xeyli hissəsinə nəzarət edirlər.

ABŞ-ın mummilli mətbuat nəşrlərinin 70 faizi, btn televiziya proqramlarının 80 faizi sionistlərin nəzarəti altındadır. ABŞ-da nəş edilən jurnalların təqribən 50 faizinə, btn radiostansiyalarının 50 faizinə, ABŞ-ın xaricdəki mətbuat mxbir məntəqələrinin 75 faizinə sionistlər nəzarət edirlər. ABŞ-ın başlıca teleradiokorporasiyaları olan Si-bi-es, Ey-bi-si və En-bi-si sionist dairələrinin təsiri altındadır.

Ktləvi informasiya vasitələri zərində nəzarəti gcləndirən sionistlər ABŞ-da ictimai rəyə istədikləri istiqaməti verməyə alışırlar. Hətta sionizmin tənqidinə və ifşasına, yaxud Yaxın Şərq haqqında həqiqətə həsr edilmiş kitabların btn tirajı sionist təşkilatı tərəfindən alınır və məhv edilir.

İctimai rəyin formalaşmasına mhm vasitə olan kino sənayesi, estrada, klublar, teatrlar və s. başlıca olaraq sionistlərin təsiri altındadır.

Amerikada və dnyada mətbuatdan daha təsirli bir təbliğat vasitəsi olan Hollivud kino sənayesi sionizmin nəzarəti altındadır. 1913-c ildən yaranmağa başlayan Hollivudun ilk rəhbəri Cessi Laski, Cesil b. de Mil və Samuel Qoldvinin yəhudi-

sionist olmasına he bir şbhə yoxdur. Hollivud filimlərindən bir oxu ncə, Amerikadakı və dnyadakı antisemitizmə (yəhudi əleyhdarlığı) sionizmə mvafiq olaraq əks təbliğat apardı, sonra da aıq-aşkar İsrail" propaqandasının etməyə başladı.

Amerikanın səsi" radiostansiyası məlum olduğu kimi ABŞ hkmətinə məxsusdur və Mərkəzi Kəşfiyyat idarəsi (MKİ) ilə ox sıx əlaqədə fəaliyət gstərir. Mxtəlif dillərdə ABŞ-ın imperialist maraqlarının təbliğatında xsusi rol oynayan bu kəşfiyad idarəsində də sionistlər kk salmış və burada z mvqeylərini ildən-ilə mhkəmləndirirlər.

Dnya ağalığı iddiası ilə ıxış edən, xalqların jandarmı rolunu oynayan ABŞ-ın sionizmin başlıca dayağı rolunu oynaması təsadfi deyildir. Bu lkədə sionizmin iqtisadi, təşkilat və sair mvqeləri və imkanları hazırda yəhudi burjuaziyasının, ABŞ-ın hakim dairələrinin İran, Suriya və Şm. Koreya kimi itaətetməyən" mstəqil siyasət yrdən dvlətlərə, xsusilə İsrailə təhlkə yarada biləcək rejimlərə qarşı daha kəskin və daha azğın siyasət xətti tətbiq etməklə byk rol oynayır. Əslində ABŞ-da dərin kk atmış sionizm bu lkənin daxili və xarici siysət xəttinin formalaşmasına və onun istiqamətinə ciddi təsir gstərmək imkanına malikdir.

ABŞ hkmətinin inperialist siyasəti, ABŞ-dakı sionistlərin azğın fəaliyyəti dnyada gərginliyin zəiflədilməsinə, slhə, tərksilaha, xalqların əmin-amanlığına qarşı evrilmiş ox təhlkəli istiqamət almışdır.

İperializmə xidmət edən, imperializmə və iri beynəlxalq kapitala arxalanan sionizm bu gn imperializmin qlobal planlarına başlıca hquqi vasitələrindən birinə evrilmişdir.

Mənbələr:

.1ABŞ-ın siyasi həyatında sionizmin rolu; Z.Abdullayev

.2Sionizm imperializmə xidmət edir; Z.Abdullayev, R.İsmayılov

.3Fələstin məsələsi və sionizm; H.Əliyev

.4Beynəlxaq sionizm və İsrail; R.İsmayılov

.5Orta şərqdə savaş; V.Evsal.

.6Fitrət jurnalı